

ردیف میرزا عبدالله
بر اساس اجرای تار نورعلی برومند
ویراست دوم

آوانویسی و بررسی تحلیلی
ژان دورینگ

THE RADIF OF MIRZĀ 'ABDOLLĀH
The Canonic Persian Repertoire
As Recorded by Nur 'Ali Borumand

Revised Edition

Notation and Presentation
by
Jean During

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهر

تهران ۱۴۰۴

Table of Contents

فهرست مطالب

Foreword to the Third Edition	8 ۷	پیشگفتار چاپ سوم
First Part: Presentation	9	بخش اول: بررسی تحلیلی
I. Mirzā 'Abdollah's <i>Radif</i>	38 ۱۰	۱. ردیف میرزا عبدالله
Four Transmitters	38 ۱۰	چهار راوی
Some reservations about	39 ۱۱	نکاتی درباره‌ی ردیف میرزا عبدالله
Mirzā 'Abdollah's <i>radif</i>		
Mirzā 'Abdollah's style	39 ۱۱	سبک میرزا عبدالله
General critic of the <i>radif</i>	40 ۱۲	بررسی عمومی ردیف
II. The <i>Radif</i> Phenomenon	42 ۱۴	۲. پدیده‌ی ردیف
Preliminary definitions	42 ۱۴	تعاریف مقدماتی
Conservation, fixation and closure	43 ۱۵	حفظ، تثبیت و بسته شدن ردیف‌ها
of the <i>radif</i>		
The <i>radif</i> as a performance model	45 ۱۶	ردیف به عنوان یک الگوی اجرایی
The <i>radif</i> as a teaching method	45 ۱۷	ردیف به عنوان یک روش آموزشی
III. Genealogy of a Canonic Repertoire	47 ۱۸	۳. شجره‌نامه‌ی یک کارگان رسمی
Decline and renaissance of a court music	47 ۱۸	زوال و باززایی موسیقی درباری
From modal organisation to <i>radif</i>	48 ۲۰	از سازماندهی مُدال تا ردیف
Revival and elaboration of the canonic	49 ۲۰	احیا و پرداختِ کارگان رسمی
repertory		
IV. Comparative Perspective	50 ۲۱	۴. چشم انداز تطبیقی
Evidence of the existence of ancient	50 ۲۱	شواهد درباره‌ی وجود ردیف قدیمی (دستگاه)
<i>radif</i> (<i>dastgāh</i>)		
Obvious coherence of Tehran <i>radifs</i>	51 ۲۲	انسجام آشکارِ ردیف‌های تهران
Other <i>radifs</i>	51 ۲۳	ردیف‌های دیگر
The <i>radif</i> of Mirzā Faraj Rzāyev	52 ۲۴	ردیف میرزا فرج رضایف
V. Technical & Aesthetic Aspects	53 ۲۵	۵. جنبه‌های فنی و زیباشناسی ردیف
Intervals	53 ۲۵	فواصل
The modal palette : <i>dastgāh</i> and <i>āvāzs</i>	54 ۲۵	پالت مُدال: دستگاه و آواز
The rhythmic palette	54 ۲۶	پالت ریتم
The art of ornamentation	55 ۲۷	هنر زینت دادن
<i>Accents</i>	56 ۲۷	تأکید
<i>Ornaments</i>	56 ۲۷	زینت‌ها
VI. The Transcription	59 ۳۰	۶. آوانویسی
Articulation	59 ۳۰	عبارت‌بندی

Rhythmic aspect	60 ۳۱	جنبه‌ی ریتمیک .....
Variation of interpretation	60 ۳۲	تفاوت‌های اجرایی .....
The open strings	61 ۳۲	سیم‌های دست باز .....
Symbols and strokes marks (<i>mezrāb</i>)	61 ۳۲	علائم و مضارب‌ها .....
Tuning	61 ۳۳	کوک .....
Interpretation	62 ۳۳	اجرا .....
Conclusion	62 ۳۳	نتیجه .....
Bibliography & Discography	64 ۳۴	کتاب‌شناسی و صفحه‌شناسی .....
Index of Musicians Mentioned	64	
Main transcriptions of the <i>radif</i>	65 ۳۴	آوانگاری‌های مهم ردیف به ترتیب زمانی .....
by chronological order		
Main historical recordings of the <i>radif</i>	66 ۳۴	مهم‌ترین ضبط‌های ردیف به ترتیب زمانی .....
by chronological order of recording		
Sources about the <i>radif</i>	67 ۳۵	منابع مربوط به ردیف .....
Other related sources	68 ۳۶	منابع مرتبط دیگر .....
Second Part: Notation	71	بخش دوم: نت‌نگاری .....
Index to Symbols Used	72	نمایه‌ی علامت‌ها و نشانه‌های به‌کاررفته در این کتاب .....
Dastgāh-e Shur	74	دستگاه شور .....
Āvāz-e Abu 'atā	124	آواز ابوعطا .....
Āvāz-e Bayāt-e Tork	137	آواز بیات ترک .....
Āvāz-e Afshāri	149	آواز افشاری .....
Āvāz-e Dashti	156	آواز دشتی .....
Āvāz-e Kord-e Bayāt (or Bayāt-e Kord)	162	آواز کُردیات (یا بیات کُرد) .....
Dastgāh-e Segāh	172	دستگاه سه‌گاه .....
Dastgāh-e Chahārgāh	192	دستگاه چهارگاه .....
Dastgāh-e Māhur	227	دستگاه ماهور .....
Dastgāh-e Homāyun	266	دستگاه همایون .....
Āvāz-e Bayāt-e Esfahān	294	آواز بیات اصفهان .....
Dastgāh-e Navā	304	دستگاه نوا .....
Dastgāh-e Rāst-Panjgāh	328	دستگاه راست پنجگاه .....
Glossary	347	

پیشگفتار چاپ پنجم

کار بر روی اثر حاضر که بر اساس اجرای تار نورعلی برومند، ضبط سال ۱۳۵۱، انجام شده است به سال ۱۳۵۵، زمانی که من نزد اساتید مختلف تار و سه تار، از جمله نورعلی برومند، به یادگیری موسیقی سنتی مشغول بودم بازمی‌گردد. سفارش آن را انتشارات سروش داده بود و در دست انتشار بود که انقلاب چاپ آن را به تعویق انداخت و دوازده سال بعد، برای اولین بار، در سال ۱۳۷۰ منتشر و یک سال بعد به همراه نوارهای کاست تجدید چاپ شد. در مدت زمان کوتاهی همه‌ی نسخه‌های این اثر به فروش رفت و فتوکپی‌های آن، برای پاسخ به تقاضای مستمر، روانه‌ی بازار شد. دوباره، دوازده سال بعد از چاپ اول، به این فکر افتادم که این بنای عظیم موسیقی سنتی شایسته‌ی چاپ بهتری است و تصمیم گرفتم در آوانویسی اولیه‌ی خود، با کمک نرم افزارهای موسیقی کامپیوتری جدید موجود، تجدید نظر کنم. این نسخه در سال ۱۳۸۵ به همت مؤسسه‌ی فرهنگی-هنری ماهور به چاپ رسید. اکنون، باز پس از دوازده سال، به این نتیجه رسیدم که بهتر است نت‌نگاری‌ها را بازبینی و اصلاح و آنها را روشن‌تر کنم، نحوه‌ی آرایه‌ی آنها را بهبود ببخشم و ساختارهای لحنی (ملدیک) را با تقسیم‌بندی‌های مناسب برجسته کنم. برای این کار، در حد امکان تلاش کردم هر گوشه را به چند عبارت تقسیم کنم تا بخش‌های اصلی آنها واضح‌تر دیده شوند.

یک موسیقیدان جدی فقط با یادگیری خود ردیف قانع نمی‌شود، بلکه مایل است ریشه‌ها، ویژگی‌ها، اهمیت و جایگاه آن در فرهنگ موسیقایی و غیره را نیز بشناسد. نظرات و توضیحاتی که اینجا درباره‌ی ردیف می‌آوریم بیشتر آموزشی است تا اینکه جنبه‌ی موسیقی‌شناختی تحلیلی داشته باشد و محدود می‌شود به آنچه که به نظر ما برای نوازندگان و هنرجویان این موسیقی مهم است.

برای آماده‌کردن این ویراست جدید (نت‌نویسی و ترجمه‌ی متن) از کمک مالی بنیاد سودآور بهره برده‌ام که در اینجا مراتب تشکر و قدردانی خود را صمیمانه از این بنیاد ابراز می‌کنم.

ژان دورینگ

تابستان ۱۳۹۸

FOREWORD TO THE FIFTH EDITION

The present transcription of Mirzā 'Abdollah's *radif* is based on the performance of Nur 'Ali Borumand recorded in 1972. It goes back to 1976 when I was studying traditional music with several *tār* and *setār* masters among which Nur 'Ali Borumand. The transcription ordered by Soroush Editions was in press when the Iranian Revolution erupted, interrupting the process. It was first published 12 years later, in 1991, and re-issued the following year along with cassettes of audio recordings. It soon sold out, and photocopies flooded the market to respond to continuous demands.

Twelve years after its first publication, I thought this monument of Persian musical tradition deserved a better edition and that I should reconsider my first transcription, using new available computer musical software. The updated version came out in 2006, with the support of Mahoor publishers.

Another twelve years later I found it desirable to revise and improve notations, clarify them, improve their presentation, and highlight melodic structures through proper segmentation. I strived, to the extent possible, to divide each piece into phrases, so its principal sections would appear more clearly.

A demanding musician cannot be satisfied by simply learning a repertory. He/she wants to know about its origin, its characteristics, its importance, its place in musical culture, etc. The comments and explanations given here about the *radif* respond more to a didactic than a musicological concern: they are limited to what I consider important to know for those who practice or study this music.

For preparing this new edition I have benefited from the support of the Soudavar Memorial Foundation to whom I extend my warm thanks.

Jean During
Summer 2019